

Sygn. akt V CZ 105/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Owczarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku P. S.

przy uczestnictwie B. i Wspólnicy - Spółki Komandytowej w S.

o udzielenie zabezpieczenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 kwietnia 2013 r.,

zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 2 marca 2012 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie w części dotyczącej
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego
(punkt 2.).**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 2 marca 2012 r., na skutek rozpoznania zażalenia uczestniczki postępowania na postanowienie udzielające zabezpieczenia na rzecz wnioskodawcy przed wszczęciem postępowania przez ustanowienie hipoteki przymusowej na czterech nieruchomościach uczestniczki postępowania, zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek o zabezpieczenie oddalił i zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kwotę 2.730 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd wskazał art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 13 § 2 i art. 108 § 1 k.p.c.

Postanowienie powyższe, w części dotyczącej kosztów postępowania odwoławczego, zostało zaskarżone zażaleniem przez wnioskodawcę. Skarżący zarzucił naruszenie:

- art. 745 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 13 § 2 i art. 108 § 1 k.p.c. poprzez niezastosowanie pierwszego z wymienionych przepisów,

- art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z § 8 pkt 1 i § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) poprzez ich niezastosowanie,

- § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) poprzez pominięcie oceny nakładu pracy pełnomocnika uczestniczki postępowania.

Sąd Najwyższy zważył:

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że merytoryczne rozpoznanie złożonego w sprawie zażalenia następuje w oparciu o art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją, wchodzącą w życie z dniem 3 maja 2012 r., mający zgodnie z art. 9 pkt 6 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) nadal zastosowanie w sprawie.

Postępowanie zabezpieczające ma – co do zasady – charakter incydentalny i służebny względem postępowania rozpoznawczego. Art. 745 § 1 k.p.c. wskazuje jako regułę, że rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zabezpieczającego następuje w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie łącznie z pozostałymi kosztami, przy odpowiednim zastosowaniu zasad związanych z ostatecznym wynikiem postępowania. Odstępstwo od niej, przewidziane w § 2 dotyczy sytuacji zabezpieczenia przedprocesowego i niezachowania przez uprawnionego terminu do wszczęcia sprawy wyznaczonego przez sąd. W tej wyjątkowej sytuacji możliwe jest wydanie samodzielnego rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zabezpieczającego.

Szczególna sytuacja powstaje wówczas, gdy w następstwie wniesienia środka odwoławczego postanowienie o zabezpieczeniu przedprocesowym zostaje uchylone. Zdaniem Sądu Najwyższego jeżeli, mimo uchylenia takiego postanowienia, w określonym przez sąd terminie powództwo zostało wytoczone rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zabezpieczającego, włącznie z kosztami postępowania zażaleniowego, nadal należy do kognicji sądu rozpoznającego sprawę co do istoty. Pewne rozbieżności judykatury dotyczące wykładni art. 745 § 1 k.p.c. w istocie związane są ze zróżnicowanymi stanami faktycznymi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2010 r., II CZ 2/10, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r., II CZ 126/10, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011 r., V CZ 77/11, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r., IV CZ 131/11, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2012 r., I CZ 94/12, niepubl.).

W tym stanie rzeczy, skoro w wykonaniu postanowienia ustanawiającego zabezpieczenia i w określonym terminie powództwo zostało wytoczone, mimo późniejszego reformatoryjnego postanowienia sądu odwoławczego, rozstrzygnięcie o wszystkich kosztach postępowania zabezpieczającego powinno nastąpić w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie i zaskarżone orzeczenie nie może się ostać. Wobec zasadności zarzutu dotyczącego naruszenia art. 745 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 13 § 2 i art. 108 § 1 k.p.c. odnoszenie się do dalszych zarzutów jest zbędne i niecelowe.

Z powołanych względów na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

db